books2ebooks.eu

Bellman, Carl Michael

Konungens död och minne, på klago-dagen, den 6 junii 1792. Upläst uti Augusti-orden, af C.M.B. Stockholm, tryckt hos Anders Jacobsson Nordström, 1792.

Stockholm
1792

e-böcker från ditt bibliotek av
eBooks on Demand

digitaliserad av
Kungliga Biblioteket
National Library of Sweden

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök*: Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra*: Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.
Mer information finns tillgängliga via http://books2ebooks.eulla boken.

- http://search.books2ebooks.eu/

Konungens DÖD och MINNE,

På

Klago-Dagen,

Den 6 Junii 1792.

Uplåst uti

Auguſti-Orden,

Af

C. *M.* *B.*

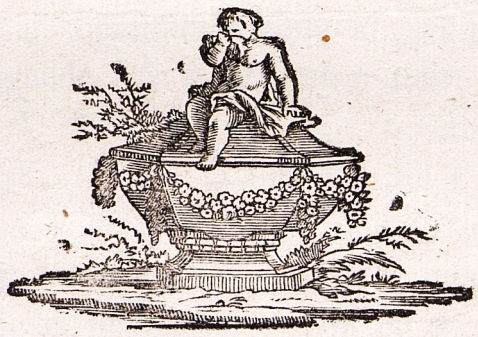

STOCKHOLM,
Tryckt hos ANDERS JACOBSSON NORDSTRÖM, 1792.

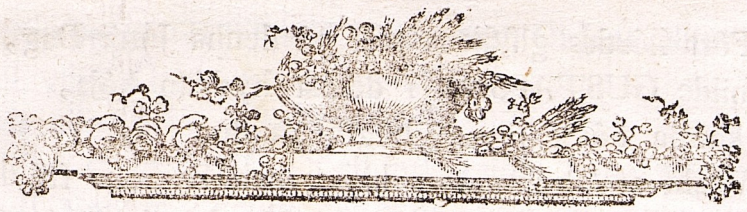

Från Zions Väktare i deras djupa skrud,
Inom de dunkla hvalf där Altar-Borden höjas,
Där deras trötta knän med helig fruktan böjas,
Förkunnat är i dag et bittert Klago-bud.
Alt Folket båfvande ikring dess Fäders grafvar,
Det slår Sig för Sitt bröst, Sig skingrar och förströr;
Optäckande hvaran, hvad hjertats vånda gör,
Och dessa Klago-ord i stoftet efterstafvar.

"Honom alt Israël det förgde längan tid,
"Sig svåra klagande i stoft och aska sade:
"Ack, at den Hjelten föll och ögat sammanlade,
"Som skyddat Israel och frälsat det i strid" *).
Ja! GUSTAF är ej mer, vårt glada lif försvunnit.
Vår Sorg i hjertat dold, ej fylleſt yppas kan;
Nej aldrig någon tår så varm ur ögat rann,
Ack! at vår Konungs blod til Landets fasa runnit.

*) *Klagod. Text.* 1 Macab. 9 Cap. v. 20, 21.

Förr hördes glädjens röst på denna Junii Dag,
Den milde GUSTAFS låf i denna hyddan höja,
Hvar känsla höjde sig at högre känslor röja:
Väckt af Trumpetens klang och Pukarns fröjdeslag.
Hvad klang vid GUSTAFS Namn? Hvad ömhet i vårt Gille?
Den tår för Honom göts på fromma kinder föll,
Vid måttlighetens Bord, man Drufvan präsfad höll
Och fröjdades i den som Folkets välgång ville.

Betänk den bistra Tid, då Sverge fjättrad låg
Så nedsänkt som bestört i Tråldoms fega våda,
Förvirrad af hvems våld hon skulle sig benåda,
I en så vådlig stund där räddning ingen såg.
Hvad mer än stålta Steg at målet genast vinna,
Af tusen armar lyft, besjungen högt i sky;
At blott vid Håstens traf, förutan blod och gny,
Af Enigheten följd til Fridens portar hinna.

Det var den GUSTAFS arm, som Tråldom öfvervan,
Trots arghets föresats at kring Hans Borgar rasa,
Med Solens middags-glants, men ej med Åskans fasa
Hans Intåg vigdes in och glimmande försvan.
Hvem mins ej Hjeltens Bön, då af Sin gyldne Hjessa
Han Kronan ömsint tog, til jorden sänkte Sig,
Och i Sin tåre-sång --- O Gud vi låfve Dig,
Den fromma vållust njöt, at Folkets tårar präsfa.

Det

Det var i GUSTAFS namn man Ordens-Bältet knöt,
Då vid vårt Altare det helga löftet gälde,
At lyda allan Lag och Konungsligan vålde,
Man af Deſs viſa Dygd och milda Spira njöt.
O Gud! Han år ej mer, Han år ifrån oſs tagen,
Han Saligt undangömd, ej af vår våda vet;
Et uttryck af en Skald i den enfaldighet,
Som pryder hjertats ſpråk på denna Klagodagen.

I Edert bröſt och blod, o Svenſke Mån -- hvad tvång?
Ert öga hvälfver kring ſin eld i tvungna ſtrålar,
I Edra anletsdrag ſig Sorgens faſa målar,
Likſom i Edra vårf en ledſnad tung och lång.
Naturen ſom ſin prakt i tuſen blommor breder,
Syrenens friſka ruſk med blåſt och böljors gny;
De låtta Sånge-chor ſom lyftas ſky från ſky,
All denna härlighet ej mer förtjuſar Eder.

Ja! i den Klago-drågt ſom Grafven invigd år,
Syns Underſåten brydd deſs flor och fållar draga,
Hans trumpna ſkugga går at jordens grus intaga:
Han ſkådat GUSTAFS Sol, Hans ſyn ej mer begår.
Som Riddersman, han ſett en Hjelte glafven båra,
Som Andlig Man, en Kung i Davids portar from;
Som Borgersman, ſit ſtöd i Rått och Egendom;
Som Bonde, et förſvar för dem ſom ſå och ſkära.

Du

Du Ungdom! Sveriges hopp! -- hvar år den Gudablick
Som eldade din Själ at Snillets yrken våga?
Än muntrande din håg på Lårdomsfältet tåga,
Än lönande din ſvett då du til Plogen gick.
Vid penſeln på din duk Hans dommar i det Skôna,
Åt dina Färgors glants en dubbel ſkônhet gaf;
Han Språket i Sin hand deſs vildhet klådde af,
Och enſam Lagren brôt, at Nordens Skalder krôna.

I Bardalek Hans ſträck med Kaſtſpjut, Pil och Lants
De unga Ädlingar til ådel tåflan ledde;
Anförda af Hans mod, Han deras mod beredde,
På Krigets ljuſa fält i mången blodig dans.
Och åter på beſök, uti de lugna Tider,
Den Viſa, når han ſågs, förnöjde all Hans håg;
Man i vårt Tidehvarf för förſta gången ſåg
Ikring GUSTAFVERS Thron Sophocler, Euripider.

O! hvilken vitter Kung, i tuſen mödors gråt,
Från Morgonrodnans ljus til Stjernans ſena låga,
Arbetande och glad, med anlet och förmåga,
Och utaf hålſan ſkånkt en outtröttlig ſjål.
Dit omgångsſätt, en punct i Hofvets Sedolåra,
Dit tålamod ſå mildt ſom hjertat oförſkräckt;
Dit Snille ôfveralt til alla Ämnen ſträckt,
Så granſkande och fint, ſom Dit begrepp om Ära.

Du

Du ſom med driſtig arm ifrån et ringa tak,
Palatſer reſte opp i GUSTAFS gyldne dagar,
Hvar år den Dommaren af Konſtens dolda lagar?
Hvar tånds den ſkarpa ſyn? Hvar rögs den ſunda ſmak?
Och du, ſom i et Ler, naturens köld och värma,
Så prågtigt ſprider kring med blundande behag,
Kan du en GUSTAFS blick, från denna Klagodag
Beundrad af dig ſjelf i Marmorn mera hårma.

Ja! tuſen ſkilda vårf, ſom födas af hvaran,
Som ſig båd natt och dag ikring en Thron utbreda;
At deras ſtridighet til Statens båſta leda,
Hans djupa rådighet i ögnablicket fann.
Lik Styrman, ur ſitt ſvalg, bland tuſen dödars ſkara,
Vid ſkymt af minſta moln, vidtager ſitt beſlut;
Så GUSTAF från Sin högd, Han ſtormen ſåg förut,
Och bergade Sin köl til andra dagens fara.

Arbetarn i ſitt ſkjul, af tröga kånſlor nård,
Kallſinnig i ſitt kall, ſin dörr bekymrad ſtånger,
En hemſk ovåntad tår ſig ur hans öga trånger,
Han tror ſig i ſin ſorg ej lifvets vålluſt värd.
Den Rike vid ſin diſk, han Stadens viner jåfvar,
Til Staden Landtman flyr ſå nyckter ſom beſtört,
Den arma gråtögd hör -- faſt i ett brokigt ſkört,
Hur Kunga-klockans dön ikring hans hufvud bäfvar.

Du

Du Kön! ſom aldrig ån din harm tilbaka höll,
Mot nidingens förſåt, den ingen dygd förlåter;
I dag, din ſkönhet höjs ju varmare du gråter,
Til hämd mot brottets köld, då GUSTAFS Krona föll.
Sprid rörande behag i ſmå bortſkymda tårar,
Ophvälf et ſåradt bröſt med Krusflor och behag;
Och i din klagan ſänkt, på denna Klagodag,
Glöm ånda intil Den, din frihet närmaſt ſårar.

Hvad gråt och ringningar, och Klockſpels Klagoljud,
Och GUSTAFS Grifte-ſång kring Malmar, Torg och Stränder?
Modfälta ja och nej af Främlingar och Fränder,
Och Skalders håpna Sång i torftighetens ſkrud.
Den ſpådas hufvudhår med ſvarta Bindlar knutit,
Och Modrens hvita Dok en ryslig åſyn ger;
Deſs ögon tryckas ömt med klagan mer och mer,
Intil den bleka kind dår ſtrida tårar flutit.

Hvad oluſt, knot och qvalm, hvad ſprång båd til och från,
Hvar ålder hufvud-yr at dygnets hvila njuta;
Min Penſel haſta dig och denna målning ſluta,
Med alt det våld och ſtoj ſom gåckar Griftevrån:
Dock under Facklors blåſt ſom öfver Folket röker,
Och i deſs gniſtrors tramp opdagas i ſit qval,
Et tårögt Hjonelag af vördadt åratal,
Som med et fromſint Barn ſig fram i trångſleln kröker.

Hör

Hör Fadrens hesa röst och Modrens trumpna svar,
Då Templet at bese hon fram med Barnet vandrar,
Et suckande, O Gud -- i hennes bröst än klandrar
Den bästa Konungs död som ännu Krona bar,
Tungt båda bäfvande -- på svarta trösklar stiga,
Uplyftande sitt Barn åt GUSTAFS Mausolée;
Fromt i hvarandras famn de gråta alla tre,
Och vandrande sin väg i Templets portar niga.

Men, de gå ej sin väg, de hviskas hvar vid an,
Och mellan Vakters Vakt, inlåta sig i frågor,
Kringhvärfda i et moln af salvor, rök och lågor,
Och stumma vid et sorl som örat döfva kan.
Trots dragna klingors hot, de gallren genomsöka,
Inhägnande en gård af träd och grifter prydd,
Dess Port gör hvar minut nyfikenheten brydd,
At mot en envis arm en prässad trängsel öka.

Et hvalf updagas klart vid Folkets sång och bön,
Som mildrar ögats blund och blodets mildhet väcker;
Långst från en strålig sky, sig glittrande uptäcker
En skog i brutna hvalf, lik Våren sval och grön.
Af Eko där förföljd, förträffligt Sångarn letar,
Sin väg til tårars qval med en beveklig röst;
Han gjuter känslor in i Menigheters bröst;
Hans klagan och hans konst hvart dödligt öra retar.

Se! hvilken dunkel skog, dår i Cypressers skygd
De fordna Kungars stoft i Grifterna bevaras;
Dår stråla Deras namn, dår Deras låf förklaras
Som tappra Höfdingar i Manheims gamla Bygd.
De Urnor nedanför, kring dessa Vårdar stålde,
I strödda Lampors brand en skymning helgad år;
Trång ögat til dess sken, så ser du ristadt dår
Det år, då hvar och en Sin burna Krona fålde.

Beklagom GUSTAFS död -- mitt minne mig oprör;
Mig tycks Dess klara Hamn för mina ögon sväfva;
Hans leende behag at blodets båfvan qvåfva,
Och Hans otvungna röst jag tilber och jag hör.
O Himmel stårk vår Bön --- helt fast mitt hjerta menar
At i Dess fromma Son, Hans fromma Afbild se:
Min Maka och min Son! --- kom ögnen alla tre
Hvad prånt och ristadt står på dessa resta Stenar.

"Han Sina Fäders Thron med milda qval besteg,
"At emot djerfhets trug saktmodighet bebåda,
"Med drift och rådighet i allmån nöd och våda,
"Och nödgad til sit värn i faran aldrig feg.
"Han Segren helgade åt Fosterlandets åra,
"Han mån om Kronans rått dess Drätzel stadgade,
"Han Folkets trygghet såg, Han den bevarade,
"Och Rikets Sjelfbestånd måst låg Hans hjerta nåra.

Hans

"Hans nit upoffrade fullt Sexton fålla år,
"At uti Fredens skygd Råttvisans helgd bevara,
"At nåra Idoghet och Vetenskaper para
"Med fria Konsters lif, hvars flygt den Vittra spår;
"Han Vitterheten qvåfd utur sin dvala väckte,
"Han Rikets styrka höll til såkerhet och vakt
"Mot anfall och förråt. - - - Hans vishet och Hans makt
"Afvände stridens dön och krigets fackla slåckte.

"Krigsåran öpnade til slut en Kung sin famn,
"För detta redan krönt utaf all annan Ära;
"Af faror mer kringhvårfd, mer de sit öde nåra,
"At öfvervundna bli vid ryktet af Hans Namn.
"Hans Thron den skakades, blott för at mer befåstas:
"Och Segren slösade i Lagrar åt Hans mod;
"Hans hjerta altid ömt om Undersåtens blod
"Utvalde Fredens lugn at ej i stormen fråstas.

"Döden, - - - i stormen förr så trotsad uppenbart,
"Med Brottslingens förråt i lugnet Honom fåller
"Midt i Sit Ärelopp - - (ja, denna sanning gåller)
"Föll Hjelten (ja, Han föll) (Stor var Han) (det år klart)
"Stor var Han uti alt, i alla lefnads skiften.
"Störst i de svåraste, i döden — och dess qval,
"Och når Han saknas - - - Ack! hvad tårar utan tal,
"Vånd våra ögons gråt från denna Kunga-Griften.

Men ån en enda blick mit bröſt förunnar Er,
För'n vi i trötta ſjät ur denna parken draga;
Se deſſa kölars vårn, dem tuſen bloſs updaga,
Inom de pelare, ſom ſvigta af Trophéer.
Se dår, ſig lutande! -- Se denna ådla Qvinna,
Med Svånſka Lejonet för hennas fötter ſträckt;
Det år Fru Swea Sjelf, ſom, håpen och förſkräckt,
Sett Hjeltens varma blod i mördarns fotſpår rinna.

Dock inom denna Skog, träd närmre fram min Son,
Och på din Moders arm din ſpåda blick oplyfta,
Ur deſſa Urnors hvalf åt denna kullen ſyfta,
Som lik en Ättehög opdagas långt ifrån,
Beſtrålad i en Sky af eldars gyldne liſter.
Min Son! märk på deſs ſpets, hvad Sköldar och Standar!
Men Himmel, hvad jag ſer? -- den fordna Landets Far,
Hans Bröſtbild, Himmel ack! mit hjerta ſönderbriſter.

Din Skugga kråfver hämd, Råttviſa ſträck dit ſlag,
Intil de hjernors märg, ſom vållat Sverges våda;
Men dock vid ångrens gråt hur ljufligt at benåda,
Likt din begråtna Vån, Kung GUSTAF menar jag.
O, fromma Landets Far!!! Hvad bitter ſorg och qvida,
Från den Din Spira bär intil min ringa Staf;
Ack ſlockne ſnart mit lif! ack öpne ſig min graf!
Men haſta dig min Son och följ mig vid min ſida.

De

De tunga ringningar mit hufvud bryllar ån,
Och ångſlan ſteg för ſteg, förlånger vågens fara;
Emedlertid må Gud vår unge Kung bevara
Som Foſterlandets hopp, deſs ſtöd och förſta Vån.
Min Maka! kom at fromt dig med dit dok betäcka,
Och låtom oſs i frid hvarandra handen ge;
Mit Barn! mins hvad du ſett, -- at efterkommande
Utaf vår ringa Ätt til höga kånſlor väcka.

Förenom då vårt bröſt i denna helga gård,
För'n vi en afſkedstår på trogna kinder gjuta;
Kom, at en älſkad Prins, vår Hertig inneſluta
Inom vår tyſta bön uti den Högſtas vård.
Han lårt at Böljans våld och Vådrens välde ſtyra,
Och under Des befal Riks-Skeppet råddas kan. ---
Hår mellan blixt och blåſt vårt Hjonelag förſvan,
Och Skalden återtog beſtört ſin Sorgelyra.

Men nattens kyla rår och ſtjernans bleka brand
Ur molnet fladdrar fram beſtrålande vår hydda;
Må den Alsmäktige vårt Kungahus beſkydda,
Och fridens Oljoqviſt bekröna tjäll och ſtrand.
J Rikets Högſte Män! J torden mig förlåta,
Med detta Brödralag en ſuck ſom gäller mäſt,
Åt ögats valda blund invig en Hvardagsfäſt,
At några ögnablick vår fordna Kung begråta.

O GU-

O GUSTAF til Dit låf, ned i vår låga dåld,
Förenad höjer ſig den qvicka med den trôga:
Ej något Snille fôds, ſom ej med bortvåndt ôga
Begråter GUSTAFS Dôd vid lyran ſtåmd och fåld.
Artiſten med Din Stod til Ärans Tempel haſtar;
Men ſkildra Dina hvårf i Håndelſernas ſtrid.
Hiſtoriens åmne är, ſom åſkar Seclers tid,
Fôr'n hon ſit fôrråd tômt och trôtt ſin penna kaſtar.

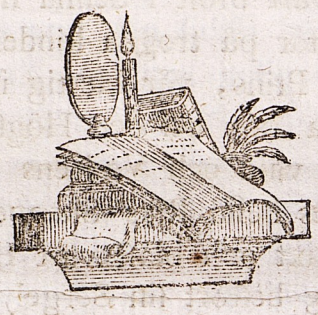

books2ebooks.eu

www.books2ebooks.eu

e-böcker från ditt bibliotek av

eBooks on Demand

digitaliserad av

Kungliga Biblioteket

National Library of Sweden